

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 15.02.2017 nr 6-1/170092/1700683

Lugupeetud []

Pöördusite õiguskantsleri poole küsimusega, kas Maa-ametil on õigus nõuda katastriüksuse mõõdistamise kontrollimist tähtajatult ja kas sellisele nõudele tuleks lisada tõendid, mis kinnitavad, et tegemist on mõõdistamise veast tingitud eksimusega.

Täna Teid pöördumise eest. [Maakatastri seadus](#) näeb ette Maa-ameti kui katastripidaja õiguse igal ajal kontrollida litsentsi omava isiku tegevuse vastavust õigusaktidele. Selle seaduse § 17 lg 2 alusel kehtestatud [Vabariigi Valitsuse määruse nr 264 „Katastrimõõdistamise teostamise ja katastrimõõdistamise kontrollimise kord“](#) (edaspidi: Määrus nr 264) §-s 31 on sätestatud, et juhul, kui Maa-ametil on tekkinud kahtlus, et esialgsel maa mõõdistamisel on tehtud viga, palub Maa-amet mõõdistamise teostanud maamõõtjal andmeid kontrollida.

Katastriüksuse kontrollmõõdistamise vajadus ilmneb reeglina siis, kui külgnevate katastriüksuste mõõdistamise andmed ei lange kokku. Selline olukord tekib alles võrdlevate andmete esitamisel, mistõttu ei ole katastripidajal võimalik varem võimalikke vigu tuvastada ning kontrollmõõdistamise nõuet esitada ([Määruse nr 264 seletuskirja](#) lk 5).

On arusaadav, et aastate eest teostatud mõõdistamise kontrollimine on maamõõtjale koormav. Siiski ei ole see põhiseadusvastane.

Maamõõtjalt andmete kontrollimist nõudes peab Maa-amet jälgima, et eesmärk – õiged andmed maakatastris – saavutataks võimalikult vähe koormavate meetmetega. Maa-ametil on haldusorganina kohustus valida kõige efektiivsem meede andmete kontrollimiseks: alati ei ole otstarbekas nõuda kordusmõõdistamist, teatud juhtudel piisab maamõõtja poolt täiendavate dokumentide või selgituste esitamisest. Kuigi Maa-ametit ei saa kohustada iga kord esitama kindlaid tõendeid, mis kinnitavad, et tegu on mõõdistamise veast tuleneva eksimusega, peab haldusmenetluse põhimõtetest tulenevalt Maa-amet maamõõtjale alati põhjendama, miks tekkis kahtlus esialgsete mõõdistusandmete õigsuses ning miks otsustati ühe või teise andmete kontrollimise viisi kasuks.

Kontrollmõõdistamisega kaasneb maamõõtjale täiendav kulu, kuid selle maamõõtja kanda jätmise on üldjuhul põhjendatud. Esiteks võib Maa-amet nõuda kordusmõõdistamist üksnes põhjendatud kahtluse korral. Teiseks peab maamõõtja üle kontrollima üksnes enda tööd. Kolmandaks on maamõõtjatel võimalik arvestada täiendavate kulude tekkimise võimalusega juba esialgse teenuse hinna kujundamisel – kontrollmõõdistamise nõudmise võimalus on Määruses nr 264 ette nähtud praeguses sõnastuses alates 03.11.2003. Kui ebaõiged andmed ei ole tingitud maamõõtjast, võib tulla kõne alla kontrollmõõdistamisega kaasnenud kulutuste

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

hüvitamise nõudmine vea tegelikult põhjustajalt – näiteks kinnistuomanikult võlaõigusseaduses sätestatud alustel.

Juhul, kui kontrollmõõdistamise teostamisel ilmneb takistusi – näiteks on looduses asunud piirimärgid hävinud – tuleb sellest kindlasti katastripidajat teavitada. Kui maamõõtja ei suuda korduva katastrimõõdistamisega vea põhjust tuvastada, korraldab katastripidaja kontrollmõõdistamise ise (määruse nr 264 § 32 lg 1).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise